

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

«КОНСЕРВАЦІЯ, РЕСТАВРАЦІЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ РІЗНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»

**методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів
вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 206 – Садово-паркове господарство**

Біла Церква - 2024

Рекомендовано
вченою радою агробіотехнологічного факультету
(протокол № 2 від 20.09.2024р.)

Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення : методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 206 – Садово-паркове господарство / Н.М. Крупа. Біла Церква, 2024. – 83 с.

Рецензенти:

Роговський С.В. - канд. с.-г. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства;

Карпук Л.М. - доктор с.-г. наук, завідувачка кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства.

Розроблено основні методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Подано довідковий матеріал для виконання тестового завдання з дисципліни, перелік запитань, які виносяться на іспит, список рекомендованих інформаційних джерел. Методичні вказівки допоможуть студенту засвоїти теоретичний курс і набути практичних навичок.

Розраховано на студентів 1-го курсу агробіотехнологічного факультету денної та заочної форми навчання спеціальності: 206 «Садово-паркове господарство», овітнього рівня: магістр.

© БНАУ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСЕРВАЦІЯ, РЕСТАВРАЦІЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ РІЗНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	12
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	14
8. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	67
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	80

ВСТУП

Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва є прикладом використання принципів формування краєвиду ландшафтного об'єкту певної епохи, та передають відношення наших предків до природи, до її сприйняття, ролі в їх житті. Садово-парковий об'єкт, як вид мистецтва є відображенням рівня культури, естетичних ідей своєї епохи.

Реконструкцію садів, як захід, використовували неусвідомлено впродовж всієї історії формування і підтримки садово-паркових об'єктів. Глобального та масового характеру реконструкція набула в кінці XVIII ст. В той час, коли відбувається формування пейзажного стильового напрямку у садово-парковому мистецтві Європи. Реформування регулярної планувальної структури садово-паркових об'єктів, доповнення її пейзажними елементами набули масового характеру. Велику роль у формуванні реконструкції відіграла перебудова приватних садиб у громадські парки.

Основні завдання проведення відновлювальних робіт на територіях парків-пам'яток, історичних ландшафтних об'єктів та сучасних паркових комплексів: відновлення духу і характеру парку на час його розквіту із збереженням цінних композиційних елементів, ландшафтних утворень, композиційних рішень, дендрологічних угруповань, які з'явилися у продовж функціонування об'єкту; пристосування парку до умов сучасної соціальної ситуації, раціональне його використання для організації відпочинку потенційних відвідувачів, проведення науково-дослідних робіт.

Основні методи відновлення паркових комплексів або окремих його елементів: реконструкція; реставрація; консервація; відтворення.

Старовинні ландшафтні об'єкти, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва мають значну культурну, історичну, естетичну та дендрологічну цінність і підлягають охороні державою.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСЕРВАЦІЯ, РЕСТАВРАЦІЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ РІЗНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»

Згідно з навчальним планом на 2024-2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 години (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 годин. Для заочної форми навчання

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 20 - Аграрні науки та продовольство	<i>Нормативна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство»	<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання		<i>Семестр</i>	
		<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Лекції</i>	
		<i>28 год.</i>	<i>6 год.</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,5	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		<i>28 год.</i>	<i>6 год.</i>
		<i>Самостійна робота</i>	
		<i>64 год.</i>	<i>108 год.</i>
		<i>Вид контролю:</i>	
	<i>Іспит</i>		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти щодо застосування методів відновлення на реальних садово-паркових об'єктах різного функціонального призначення; опанування методик та технологій відновлення ландшафтних об'єктів; розробка проектних пропозицій щодо реконструкції та реставрації ландшафтних об'єктів культурної спадщини.

Завдання агротехніки реконструкції та реставрації садово-паркових об'єктів полягає в отриманні студентами базових знань даної дисципліни з метою використання їх в практичній діяльності під час проведення робіт по відновленню садово-паркових об'єктів.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Історичний досвід, завдання та методи відновлення ландшафтних об'єктів. Нормативно-правова документація.

Тема 1. Історичний досвід реконструкції парків. Завдання та методи відновлення садово-паркових об'єктів.

Тема 2. Класифікація об'єктів садово-паркового будівництва.

Тема 3. Особливості вивчення і оцінки території парку-пам'ятки

Тема 4. Склад, порядок розроблення та зміст проектно-кошторисної документації.

Змістовий модуль 2. Технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства

Тема 1. Стан зелених насаджень у старовинних парках.

Тема 2. Консерваторські роботи у старовинних парках.

Тема.3. Реставрація елементів паркового середовища.

Тема 4. Ландшафтна реконструкція зелених насаджень

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	інд	СРС		л	п	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Історичний досвід, завдання та методи відновлення ландшафтних об'єктів. Нормативно-правова документація.										
Тема 1.1	16	4	4	8						
Тема 1.2	12	2	2		8					
Тема 1.3	16	4	4	8						
Тема 1.4	16	4	4		8					
Разом за модуль 1	60	14	14	16	16	58	2	2	27	27
Змістовий модуль 2. Технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства										
Тема 2.1	16	4	4	8						
Тема 2.2	12	2	2		8					
Тема 2.3	16	4	4		8					
Тема 2.4	16	4	4	8						
Разом за модуль 2	60	14	14	16	16	62	4	4	27	27
Всього годин	120	28	28	32	32	120	6	6	54	54

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів

5. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ЛАНДШАФТНИХ ОБ'ЄКТІВ. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ.

Тема 1. Історичний досвід реконструкції парків. Завдання та методи відновлення садово-паркових об'єктів.

1. Короткий огляд історії паркобудівництва в Україні.
2. Проблеми сучасного стану паркових комплексів.
3. Досвід збереження та відновлення садово-паркових об'єктів.
4. Методи та завдання збереження парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. Охарактеризуйте основні історичні етапи створення та формування парків-пам'яток садово-паркового мистецтва в Україні.
2. Назвіть основні типи деградації паркових насаджень.
3. Розкрийте основні аспекти відновлення старовинних парків.
4. Назвіть методи збереження та відновлення паркових комплексів.
5. Що собою представляє директивний план збереження та відновлення парку-пам'ятки?
6. Перелічіть основні етапи відновлення парків-пам'яток історії і садово-паркового мистецтва.
7. Які вимоги до реконструкції садово-паркових об'єктів загального користування ставляться нині?
8. Опишіть методи, завдання та особливості збереження і реконструкції міських парків, скверів, бульварів, набережних.

Література : [1, 5, 8, 10, 12, 14, 18, 20, 21, 28, 32, 39].

Тема 2. Класифікація об'єктів садово-паркового будівництва

1. Класифікація СПО за Ю.А. Бондар, А.К. Салатич, Я.Л. Садовенко
2. Класифікація садово-паркових об'єктів за Гостевим, Юскевичем (1991р).

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. Розкрийте суть класифікації об'єктів садово-паркового будівництва.
2. Які різновиди меморіальних об'єктів вам відомі?

3. Які садово-паркові об'єкти відносять до природно-заповідного фонду України?
4. Назвіть найбільш відомі дендропарки України.
5. Назвіть найбільш відомі зоопарки України.
6. Яка кількість пам'яток садово-паркового мистецтва державного значення знаходиться на території Києва? На території Львівської області? На території України?
7. Наведіть кількісні показники парків м. Києва.
8. Назвіть відомі вам парки – взірці садово-паркового будівництва України.
9. Назвіть найбільш відомі ботанічні сади на території України.

Література : [2, 5, 8, 11, 14, 19, 23, 25, 31, 35, 38, 40]

Тема 3. Особливості вивчення і оцінки території парку-пам'ятки

1. Принципи дослідження парків та їх елементів.
2. Попереднє вивчення парку-пам'ятки.
3. Історико-архітектурна оцінка.
4. Ландшафтна оцінка території.
5. Комплексна оцінка території.
6. Облік та паспортизація садово-паркових об'єктів, що віднесені до пам'яток історії, культури чи природи.

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. За якими показниками проводять ландшафтну оцінку території?
2. На які групи поділяють садово-паркові ландшафти?
3. За якими ознаками проводять естетичну оцінку території?
4. Дайте визначення поняттям прохідність і проглядність.
5. Які складові попереднього вивчення території парку-пам'ятки?
6. На які види поділяють історичні джерела?
7. Дослідження яких компонентів входить в ландшафтну оцінку території?
8. Назвіть відомі вам методи дослідження існуючих насаджень.
9. У чому полягає суть ландшафтної таксації насаджень?

Література : [4, 6, 9, 16, 18, 21, 23, 26, 30, 33, 35, 40]

Тема 4. Склад, порядок розроблення та зміст проектно-кошторисної документації.

1. Загальні положення.
2. Склад проекту.

3. Стадії проектування.
4. Погодження, експертиза та затвердження проектної документації

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. Які документи входять до складу вихідних даних на проектування?
2. Розкрийте зміст проектно-кошторисної документації.
3. На які категорії складності поділяють об'єкти будівництва?
4. Охарактеризуйте стадії проектування об'єктів та їх зміст.
5. Які органи державної влади приймають участь у погодженні та затвердженні проектно-кошторисної документації?
6. Що розуміють під експертизою проекту і які питання перевіряють експерти в ході перевірки. Кому надані права здійснювати експертизу проекту?
7. На якій стадії складають проект виконання робіт і які документи і хто виготовляє для цього проекту?

Література : [5, 8, 10, 13, 15, 20, 21, 24, 27, 29, 30, 33, 36, 38].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТЕРИТОРІЇ, БУДІВНИЦТВА І УТРИМАННЯ ОБ'ЄКТІВ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 1. Стан зелених насаджень у старовинних парках

1. Інвентаризація зелених насаджень.
2. Видове різноманіття.
3. Довговічність деревних рослин та дерева-довгожителі.
4. Просторова структура.
5. Природне поновлення деревних рослин в парках.
6. Санітарна оцінка насаджень.
7. Динаміка паркових рослинних угруповань та деградаційні процеси,

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. Які види дерев і кущів найчастіше трапляються у наших парках?
2. Які дерева-довгожителі та у яких парках вам відомі?
3. Наявністю яких ярусів характеризується вертикальна структура паркових насаджень?
4. Назвіть типи паркових узлісь та їх функції.
5. Які з деревних порід, що зростають у парках, найкраще розмножуються насіннєвим способом?

6. Назвіть фактори, які є причинами незадовільного санітарного стану паркових насаджень.

7. Чим, на вашу думку, пояснюються різні ступені деградації насаджень у парках?

8. Як і чому відбувається ландшафтна деградація в парках?

9. Назвіть причини таксономічної деградації. Наведіть приклади.

10. Як відбувається фітоценотична деградація? В чому полягає її небезпека?

11. Що розуміють під терміном вид едифікатор? Яка різниця між едифікатором і субедифікатором? Наведіть приклади.

12. Від чого залежать віолентні властивості виду? Наведіть приклади.

13. Як ви розумієте термін «патієнтні властивості виду»? Наведіть приклади видів з сильними патієнтними властивостями.

14. Що розуміють під терміном «вид-експлерент»? Наведіть приклади таких видів.

Література : [5, 7, 11, 14, 17, 20, 21, 26, 27, 33, 35, 37, 40].

Тема 2. Консерваторські роботи у старовинних парках

1. Теоретичні основи і принципи пристосування пам'яток ландшафтної архітектури.
2. Технологічні аспекти консерваторської діяльності.

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. В чому полягає суть пристосування парків-пам'яток до нових умов експлуатації?
2. Які заходи консервації рекомендують для збереження рельєфу місцевості?
3. Назвіть заходи, спрямовані на консервацію старовікових дерев та існуючої рослинності парків.
4. Опишіть технологію консервації водойм.
5. Перелічіть роботи, які виконуються під час консервації паркових споруд.

Література : [2, 4, 7, 10, 13, 15, 18, 20, 22, 27, 30, 32, 35].

Тема 3. Реставрація елементів паркового середовища

1. Завдання і методи реставраційних робіт.
2. Методика проектування реставраційних робіт.
3. Історико-архітектурне, композиційне і функціональне зонування території.

4. Вимоги до робіт із реставрації та утримання насаджень.

Контрольні запитання і навчальні завдання

1. Розкрийте суть поняття «реставрація» та методів, що використовуються під час консервації.
2. В чому полягає порядок проведення реставраційних робіт стосовно різних елементів паркового комплексу?
3. Опишіть основні відмінності реставраційних робіт на об'єктах регулярного стилю.
4. Назвіть основні композиційні прийоми планування, що притаманні об'єктам регулярного стилю в минулому.
5. Опишіть специфіку реставраційних робіт на пейзажних об'єктах.
6. Вкажіть категорії режиму охорони територій парків-пам'яток.

Література : [1, 5, 6, 7, 12, 16, 18, 20, 23, 25, 27, 34, 37].

Тема 4. Ландшафтна реконструкція зелених насаджень

1. Фітоценотичні засади ландшафтної реконструкції насаджень.
2. Ознаки насаджень, що вимагають реконструкції.
3. Методи і прийоми реконструкції.
4. Основні принципи побудови ландшафтних композицій.
5. Принципи підбору рослин при реконструкції насаджень.

Контрольні запитання і навчальні завдання:

1. Розкрийте суть циклічного характеру розвитку паркових насаджень.
2. В чому полягає принцип формування фітоценозів-аналогів?
3. Наведіть ознаки насаджень, що вимагають реконструкції.
4. Вкажіть основні види ландшафтної реконструкції насаджень.
5. На які види поділяють реконструктивні рубки?
6. Які типи насаджень використовують під час реконструкції?
7. Розкрийте основні принципи побудови ландшафтних композицій під час реконструкції насаджень.
8. Охарактеризуйте принципи підбору рослин для реконструкції насаджень.

Література : [2, 4, 7, 10, 13, 15, 18, 20, 22, 27, 30, 32, 35].

6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Реконструкція ділянки «Фрутіцетум» державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України.
2. Реконструкція скверу біля гуртожитку № 2 БНАУ.
3. Реконструкція скверу біля спорткомплексу БНАУ.
4. Реконструкція скверу навколо БРУМу.
5. Реконструкція скверу біля БК «Білоцерківщина».
6. Реконструкція «Меморіального скверу» с. Ковалівка Київської обл. Васильківського р-ну.
7. Реконструкція скверу біля Медичного коледжу в м. Біла Церква.
8. Реконструкція скверу «Піонерський» біля міського будинку школярів.
9. Реставрація Кагарлицького дендрологічного парку м. Кагарлик, Київська обл.
10. Реставрація ділянки «Мала галявина» державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України.
11. Реконструкція скверу біля центрального входу БНАУ.
12. Реконструкція парку «Слави» в м. Біла Церква.
13. Реконструкція Центрального міського парку ім. Шевченка, м. Біла Церква.
14. Реконструкція парку «Прибережний».
15. Реконструкція парку «Слави» в м. Біла Церква.
16. Реставрація зелених насаджень території міської лікарні № 1 м. Біла Церква.
17. Реконструкція скверу біля кургану пам'яті м. Біла Церква.
18. Реконструкція скверу біля пам'ятника «Літак».
19. Реконструкція скверу біля пам'ятника П. Запорожцю в м. Біла Церква.
20. Реконструкція скверу «Інститутський» у дворі Білоцерківського національного аграрного університету.
21. Реконструкція території біля школи № 17 у зв'язку з побудовою спортивного майданчика.
22. Реконструкція ділянки між науковим корпусом та будинком адміністрації дендропарку «Олександрія» НАН України із створенням розарію.
23. Реконструкція території саду «Мур» державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України.
24. Реконструкція ділянки «Велика галявина» дендрологічного парку «Олександрія».
25. Застосування шкал оцінки пошкодження деревних рослин в міських умовах.
26. Застосування шкал оцінки пошкодження трав'янистих рослин в міських умовах.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ РОЗРОБИТИ ПРОЕКТ ВІДНОВЛЕННЯ ПАРКУ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО- ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА

Старовинні парки України мають давню багату історію, велику природну та культурну цінність. Почали їх створювати наприкінці XVII століття і продовжували протягом XVIII та XIX віків, більшість з них становили собою палацово-паркові ансамблі, створені на основі кращих лісових насаджень, були насичені архітектурними, водними спорудами, цінними екзотичними деревними породами. Значна кількість старовинних парків перебуває під охороною держави – оголошена пам'ятками садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення. Але незважаючи на це, більшість з них перебуває на різних стадіях деградації.

1. Зміст завдання – розробити проект відновлення (консервації, реставрації або реконструкції) парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

2. Методика виконання роботи:

а) розробити план реконструкції території на основі отриманих даних, на якому зазначити основні роботи з відновлення;

б) пояснювальна записка до плану реконструкції із обґрунтуванням прийнятих рішень та положень;

в) розробити плани реконструкції (реставрації, відтворення або консервації) окремих паркових елементів (партерів, боскетів, алей, масивів та ін.). Кількість обраних елементів для виконання завдання має становити не менше трьох.

г) підібрати асортимент рослин відповідно до дендродекоративного району.

На планах використані такі умовні знаки:

1	2	3	4	5	6	7	8
				буд.			
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

1 – будівля; 2 – споруда, яка будується або руїни; 3 – стіна; 4 – підпірна стінка; 5 – будмайданчик; 6 – огорожа; 7 – пам'ятник; 8 – фонтан; 9 – доріжки; 10 – міст; 11 – залізниця; 12 – водойма; 13 – болото; 14 – річка або струмок, напрямом течії; 15 – упорядкований або неупорядкований схил; 16 – урвище; 17 – насип; 18 – насадження; 19 – квартальна просіка; 20 – межі ділянок; 21 – лісництво; 22 – рілля; 23 – камінь, місця природних виходів каміння на поверхню; 24 – орієнтація плану.

Перелік старовинних парків-пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення Полісся та Лісостепу України, відібраних для індивідуального завдання

Варіант	Назва парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва	Місце розташування	Площа,га
1	Антопільський парк	Вінницька область	27
2	Верхівський парк	Вінницька область	25
3	Немерчанський парк	Вінницька область	20
4	Ободівський парк	Вінницька область	17
5	Чернятинський парк	Вінницька область	31
6	Городницький парк	Житомирська область	21
7	Івницький парк	Житомирська область	14
8	Володимирська гірка	Київ	10,6
9	Маріїнський парк	Київ	8,9
10	Кагарлицький парк	Київська область	29
11	Березоворудеський парк	Полтавська область	45
12	Хомутецький парк	Полтавська область	77
13	Гощанський парк	Рівненська область	7
14	Рівненський декоративний парк ім. Т. Г. Шевченка	Рівненська область	32
15	Кияницький парк	Сумська область	55,7
16	Тростянецький парк	Сумська область	256
17	Раївський парк	Тернопільська область	20
18	Скала-Подільський парк	Тернопільська область	26
19	Краснокутський парк	Харківська область	13,6
20	Наталіївський парк	Харківська область	48
21	Голозубинецький парк	Хмельницька область	21
22	Новоселицький парк	Хмельницька область	44,4
23	Кам'янський парк	Черкаська область	4
24	Корсунь-Шевченківський парк	Черкаська область	97
25	Вишневецький парк	Тернопільська область	8